

Cristina Cergan

Cristina Radu

Iris Tănăsescu

Fișe de lectură și redactare

Fișe de lucru pentru dezvoltarea
competențelor de receptare
și redactare a textelor scrise
de diverse tipuri

Auxiliar pentru opționalul
Lectura și abilitățile de viață

clasa a VII-a

Ediția a II-a

Editura Paralela 45

Lucrarea este realizată în conformitate cu Programa școlară de *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3393/28.02.2017, și cu Programa pentru cursul opțional *Lectura și abilitățile de viață*, aprobată prin O.M.E.C.T.S. nr. 3961/03.05.2012.

Acest auxiliar didactic este avizat pentru utilizarea în unitățile de învățământ prin O.M.E.N. nr. 6250/21.12.2020.

Redactare: Alexandra Turcu
Tehnoredactare: Mariana Dumitru
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie
Surse foto interior: www.shutterstock.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CERGAN, CRISTINA

Fișe de lectură și redactare : fișe de lucru pentru dezvoltarea competențelor de receptare și redactare a textelor scrise de diverse tipuri : auxiliar pentru opționalul Lectura și abilitățile de viață : clasa a VII-a / Cristina Cergan, Cristina Radu, Iris Tănăsescu. - Ed. a 2-a. - Pitești : Paralela 45, 2022
ISBN 978-973-47-3676-8

I. Radu, Cristina
II. Tănăsescu, Iris

37

Argument

Prezentul auxiliar didactic vizează în principal dezvoltarea a trei dintre competențele generale prezente în Programa de Limba și literatura română pentru clasele a V-a – a VIII-a, și anume: **Receptarea textului scris de diverse tipuri** (competența generală nr. 2), **Redactarea textului scris de diverse tipuri** (competența generală nr. 3) și **Exprimarea identității lingvistice și culturale proprii în context național și internațional** (competența generală nr. 5).

Astfel, lucrarea de față se dorește a fi un instrument de lucru util atât elevilor, cât și profesorilor în trei direcții ale activității școlare:

- dezvoltarea competențelor de lectură și de redactare, în vederea pregătirii temeinice pentru examenul de Evaluare Națională, dar și pentru comunicarea cotidiană, în contextul în care se observă lipsa interesului pentru text, pentru lectură și pentru comunicare literară.
- de asemenea, se adresează celor care au ales cursul opțional „Lectura și abilitățile de viață”, curs opțional avizat de Ministerul Educației.
- nu în ultimul rând, vizează pregătirea elevilor capabili de performanță în vederea participării la concursurile și la olimpiadele școlare, experiențe formatoare ce generează încredere în sine și bucuria reușitei.

Categoriile de performanță vizate de itemii fișelor sunt: dezvoltarea abilităților de *extragere a informațiilor explicit formulate, formularea unor concluzii directe, interpretarea și integrarea ideilor și informațiilor, examinarea și evaluarea conținutului, a limbajului și a elementelor textuale, formularea unor puncte de vedere, producerea unor mesaje care să redea atitudini*, conform cadrelor europene de referință în ceea ce privește competența de lectură în limba maternă.

Partea a doua conține patru teste finale, două pe tema istoriei, a aventurii și a cunoașterii și două proiecte: „Revista școlii” și „Blog de adolescent”, teme abordate și în cadrul fișelor de lucru, rolul acestor teste fiind evaluarea modului în care elevii au reușit să-și dezvolte competențele vizate.

În partea a treia se regăsesc sugestii de rezolvare pentru cinci dintre fișele de lucru, care oferă modele de redactare a răspunsurilor, fiind concludente pentru toate tipurile de itemi.

Punctele tari ale acestui auxiliar didactic sunt: **noutatea** domeniului abordat, **versatilitatea**, acesta vizând trei domenii de activitate (orele de limba și literatura română, orele de opțional „Lectura și abilitățile de viață”, pregătirea elevilor capabili de performanță), **cultivarea gustului pentru lectură**, astfel încât fragmentele literare, atent alese, constituie adevărate invitații la lectura integrală a operelor din care au fost selectate.

Autoarele doresc succes tuturor elevilor care învață limba și literatura română și speră ca, prin acest auxiliar, lectura să devină o pasiune!

La început de drum

► Înainte de a începe să rezolvi fișele, amintește-ți:

1.	Să citești cu mare atenție textele propuse;	☐
2.	Să fii atent/ă la cât mai multe detalii și să revii pe text ori de câte ori e nevoie;	☐
3.	Să citești cu atenție toate variantele de răspuns;	☐
4.	Să respecti tiparul textual solicitat și trăsăturile acestuia;	☐
5.	Să ții cont de adecvarea conținutului la contextul dat;	☐
6.	Că ideile trebuie să fie logice, clare;	☐
7.	Să dai frâu liber imaginației;	☐
8.	Să faci conexiuni cu alte opere citite sau diferite experiențe personale;	☐
9.	Să recitești rezolvarea pentru a verifica exprimarea, ortografia și punctuația;	☐
10.	Așezarea în pagină este și ea importantă!	☐

I. TEXT/FRAGMENT DE TEXT LITERAR

În noaptea aceea, Alexander Cold dormi prost. I se părea că doarme afară, de parcă pereții fragili care-l despărțeau de pădure dispăruseră, și era expus la toate primejdiile acelei lumi necunoscute. Hotelul, construit din bucăți de tablă așezate pe piloți, cu acoperișul de zinc și fără geamuri la ferestre, abia dacă te apăra de ploaie. Orăcăitul broaștelor și alte zgomote de afară se alăturau sforăitului colegilor de cameră. Se răsturnă cu hamacul de câteva ori și se izbi cu fața de podea, până își aminti că trebuie să se întindă în diagonală ca să-și mențină echilibrul. Deși nu era cald, asuda întruna. Rămase treaz în întuneric multă vreme, sub plasa de țânțari îmbibată în insecticid, gândindu-se la Fiară, la tarantule, la scorpioni, la șerpi și la alte pericole care pândeau din umbră. Își aminti strania întâlnire dintre indian și Nadia. Șamanul prezisese că aveau să moară mai mulți membri ai expediției.

Lui Alex i se părea incredibil că în doar câteva zile viața lui se schimbasesc atât de mult, că se trezise deodată într-o lume fantastică, unde, așa cum spusese Kate, spiritele se plimbau în voie printre cei vii. Realitatea era deformată, nu mai știa ce e adevărat și ce nu. I se făcu dor de casă și de familie, chiar și de câinele lui, Poncho. Se simțea foarte singur și foarte departe de tot ce-i era familiar. Dacă ar fi putut măcar să afle ce face mama lui! Dar să dai un telefon din satul acela la un spital din Texas ar fi fost ca și cum ai fi încercat să vorbești pe Marte. Totodată, Kate nu era o companie prea plăcută și nici nu avea mare grijă de el. Ca bunică, lăsa mult de dorit, nici nu se sinchisea să-i răspundă la întrebări, pentru că era de părere că nu învățăm decât din experiență proprie. În plus, credea că dobândesc experiență doar cei care au într-adevăr nevoie de ea.

Alex se foi în hamac neputând să adoarmă, când, deodată, i se păru că aude un murmur de voci. Putea fi doar vuietul pădurii, dar se gândi să verifice totuși. Desculț și în pijama, se apropie pe furiș de hamacul unde dormea Nadia, lângă al tatălui ei, în celălalt capăt al dormitorului comun. Îi astupă gura cu mâna și o strigă în șoaptă ca să nu-i trezească pe ceilalți. Fata deschise ochii speriată, dar se liniști când îl văzu și se dădu jos ușoară ca o pisică, făcându-i un semn hotărât lui Borobă să nu scoată un sunet. Maimuțica se supuse și începu să se rostogolească prin hamac; Alex se gândi la Poncho, pe care nu reușise să-l facă să execute nici cea mai simplă comandă. Ieșiră tiptil, furișându-se de-a lungul pereților hotelului până pe terasă, de unde i se părusc lui Alex că se auzeau vocile. Se ascunseră în colțul ușii, lipiți de perete, de acolo îi puteau vedea pe căpitanul Ariosto și pe Mauro Carias, care stăteau la masă, fumau, beau și șușoteau între ei. Le puteau desluși chipurile foarte clar în lumina trabucurilor și a unei spirale împotriva insectelor care ardea pe masă.

Cei doi vorbeau în spaniolă, așa că Alex se fclicită că o chemase și pe Nadia.

— Știi ce-ai de făcut, Ariosto, spusese Carias.

— N-o să fie ușor.

— Dac-ar fi ușor, n-aș avea nevoie de tine și nici n-ar trebui să te plătesc, observă Mauro Carias.

— Nu-mi plac fotografiile, am putea să dăm de necaz. Cât despre scriitoare, dă-mi voie să-ți spun că mi se pare foarte ageră bătrâna, spusese căpitanul.

— Antropologul, scriitoarea și fotografiile sunt indispensabili planului nostru. Vor pleca de-aici spunând exact povestea pe care vrem noi s-o spună, iar noi vom scăpa de suspiciuni. În felul ăsta, Congresul n-o să trimită o comisie care să investigheze faptele, așa cum am mai pățit-o. De data asta, martorii vor fi membrii unui grup finanțat de *International Geographic*, răspunse Carias.

— Nu înțeleg de ce guvernul apără o mână de sălbatici. Ocupă mii de kilometri pătrați care ar trebui împărțiți între colonizatori; așa ar progresa și infernul ăsta, comentă căpitanul.

— Toate la timpul lor, Ariosto. Pe pământurile astea se găsesc smaralde și diamante. Până să vină colonizatorii să taie copaci și să crească vite, noi doi vom fi deja bogați. Nu vreau să văd aventurieri prin părțile astea.

— Nici n-o să vezi. Nu de-asta avem armata, ca să vegheze la respectarea legii? Doar asta e treaba noastră, să-i apărăm pe indieni, nu? spuse căpitanul Ariosto, și cei doi izbucniră în râs.

— M-am gândit la toate. O cunoștință de-a mea se va alătura expediției.

— Cine?

— Deocamdată prefer să nu-i spun numele. Fiara este pretextul de care avem nevoie pentru ca nătărăul de Leblanc și jurnaliștii să meargă acolo unde vrem noi și să relateze știrea. O să se întâlnească cu indienii, e inevitabil. Nu pot înainta în triunghiul din Alto Orinoco ca să caute Fiara fără să dea nas în nas cu indienii, observă omul de afaceri.

Isabel Allende, *Orașul fiarelor* – fragment

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului incorect! Personajul central al fragmentului citat, Alexander Cold, petrece o noapte într-un hotel construit din bucăți de tablă, simțindu-se:

A	încântat și nerăbdător.
B	trist și vulnerabil.
C	neliniștit și singur.
D	întristat și expus.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect! Replica de mai jos se referă la faptul că:

„— Antropologul, scriitoarea și fotografiile sunt indispensabili planului nostru. Vor pleca de-aici spunând exact povestea pe care vrem noi s-o spună, iar noi vom scăpa de suspiciuni. În felul ăsta, Congresul n-o să trimită o comisie care să investigheze faptele, așa cum am mai pățit-o. De data asta, martorii vor fi membrii unui grup finanțat de *International Geographic*, răspunse Carias.”

A	Antropologul, scriitoarea și fotografiile sunt credibili în fața autorităților.
B	Antropologul, scriitoarea și fotografiile sunt inutile pentru Carias.
C	Antropologul, scriitoarea și fotografiile sunt parteneri în planul lui Carias.
D	Antropologul, scriitoarea și fotografiile sunt indispensabili pentru autorități.

Fișă 1

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect! Alexander consideră că a fost o idee bună să o trezească și pe Nadia, deoarece fata:

A	îl cunoștea pe Carias.
B	îl cunoștea pe căpitan.
C	știa limba spaniolă.
D	știa limba animalelor.

4. Așază în succesiunea corectă secvențele care constituie acțiunea acestui text literar:

	Alex Cold nu poate adormi în hotelul nesigur de la marginea pădurii.
	Carias îi spune interlocutorului său că o cunoștință de a lui se va alătura expediției.
	Alex și Nadia ascultă ce vorbesc căpitanul Ariosto și Mauro Carias.
	Auzind șoapte, băiatul se dă jos din pat și o trezește și pe Nadia.
	Lui Alex îi revine în minte sumbra premoniție a șamanului.
	Când vede maimuțica Nadiei, Alex își amintește de câinele său.

5. Transcrie secvența descriptivă ce conturează atmosfera nopții în care se petrece acțiunea.

.....

.....

6. Realizează rezumatul dialogului dintre Ariosto și Mauro Carias, la care asistă Alex.

.....

.....

.....

.....

7. Ce tip de narator apare în text? Ilustrează-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din text.

.....

.....

8. Caută informații despre *International Geographic* și explică ce reprezintă acesta.

.....

.....

9. Imaginează-ți că ești în locul lui Alex. Cum te simți în această situație? Justifică-ți răspunsul în 20-30 de cuvinte.

.....

.....

.....

I. TEXT/FRAGMENT DE TEXT LITERAR

Vii să-mi bați iar la fereastră,
Tânăr soare auriu,
Și zăpada de pe coastă
Fuge ca argintul-viu.

Saltă gureșe șuvoaie
Spumegate și zglobii,
Cântă cinteze-n zăvoaie
Și-n văzduhuri ciocârlii!

Ca zăpada care piere
După veacul iernei greu,
Piei și tu de-acum, durere,
Iarna sufletului meu!

Ștefan Octavian Iosif, *Cântec de primăvară*

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect! În poezia *Cântec de primăvară*, de Ștefan Octavian Iosif, elementele care conturează imaginea naturii la venirea primăverii sunt:

A	soarele, argintul viu, zăpada care se topește, cântecul păsărilor.
B	soarele, argintul viu, veacul iernei, zăpada care se topește, cântecul păsărilor.
C	soarele, zăpada care se topește, cântecul păsărilor.
D	soarele, zăpada care se topește, cântecul păsărilor, durerea.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect! Versul care conține adresarea directă a vocii lirice către natură este:

A	„Piei și tu de-acum, durere!”
B	„Saltă gureșe șuvoaie!”
C	„Iarna sufletului meu!”
D	„Vii să-mi bați iar la fereastră!”

3. Transcrie, din primele două strofe, câte un epitet și asociază-l cu starea sufletească pe care o exprimă:

Strofa I:

Strofa a II-a:

4. Selectează, din textul dat, o imagine dinamică și o imagine auditivă care exprimă viața și veselia asociate cu anotimpul primăvara.

.....

.....

5. Cu ce este asociată în ultima strofă tristețea? Explică această comparație.

.....

.....

6. Menționează ce tip de acțiuni exprimă timpurile verbului „a pieri” din ultima strofă.

.....

.....

7. Precizează două modalități de realizare a subiectivității și ilustrează-le cu exemple din text.

.....

.....

8. Explică, în aproximativ 30 de cuvinte, cum se realizează corespondența dintre natură și starea sufletească a omului în această poezie.

.....

.....

9. Propune un alt titlu pentru această poezie!

.....

10. Scrie o scrisoare către poetul Ștefan Octavian Iosif, în care să-i descrii un peisaj natural care ți-a trezit și ție aceleași sentimente de optimism și de fericire.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. TEXT/FRAGMENT DE TEXT NONLITERAR

„Dacă mi s-ar cere să explic spiritul japonez, aș spune că se găsește în sălbaticile flori de cireș ce strălucesc în soarele dimineții.” – Motoori Norinaga

Când lumea începe să vorbească despre *sakura*, cireșii înfloriți ai Japoniei, știu că primăvara e aproape, tot mai aproape. E unul din acele momente pe care japonezii – și nu numai ei – îl așteaptă an de an cu un entuziasm nemăsurat. Ei sărbătoresc *hanami* sub pomii în floare, ceea ce reprezintă obiceiul de a privi și de a se bucura de frumusețea florilor. *Hanami* este o tradiție care durează de secole, începută în perioada Nara (710-784) și, se spune, influențată de ritualul chinezesc din timpul dinastiei Tang de a privi cu bucurie florile. De altfel, literal „hana” înseamnă „flori”, iar „mi” – „a privi la, spre ceva”.

La începutul tradiției, floarea preferată ce încânta privirile era „ume”, denumit prunul japonez, care e mai degrabă înrudit cu caisul, cu origine în China – fără îndoială o preluare a modelului cultural chinezesc, foarte puternic în epoca Nara. În perioada Heian, *hanami* era un obicei plin de rafinament exclusiv în rândul elitei de la curtea imperială; tot atunci, a devenit populară *sakura*, floarea de cireș japonez.

Nimbul aristocratic al tradiției a fost păstrat câteva secole, până în exuberanta perioadă Edu. Atunci a fost preluat de samurai și astfel a ajuns la oamenii obișnuiți, care au început să imite nobilimea și să preia obiceiul într-un mod văzut cam necizelat – în sensul că se adunau sub pomii înfloriți, mâncau, beau sake, cântau, celebrau în felul lor bucuria revenirii primăverii.

Pentru a încuraja păstrarea tradiției în rândul tuturor japonezilor, al optulea shogun

al Japoniei, Tokugawa Yoshimune, care a condus țara din 1716 până în 1745, a plantat cireși pe suprafețe mari și a creat spații unde oamenii obișnuiți aveau acces și puteau să-i privească și să se bucure de perioada de înflorire, cum scrie Yozaburo Shirahata, profesor de studii comparative, în cartea *De la hanami la sakura*.

Cel mai răspândit cireș din Japonia este *somei yoshino*, un hibrid creat artificial, spre sfârșitul perioadei Edo sau începutul erei Meiji (1868-1912), ce a devenit extrem de popular prin frumusețea florilor de un roz delicat. Potrivit profesorului Toshiki Sato, autorul unei cărți despre această tradiție niponă, un procent de aproape 80% dintre toate soiurile de cireș japonez îl reprezintă *somei yoshino*, motiv pentru care aproape toți cireșii sunt în floare și, ulterior, se ofilesc, aproape în același timp.

Cireșii înfloriți au fost venerați dintotdeauna prin artă. Poeții le-au închinat poeme, pictorii i-au pus pe pânze, muzicienii le-au dedicat cântece. Unul dintre faimoșii poeți ai Japoniei, născut în 1118, Saigyō, scria:

*Dacă aș putea
îmi doresc să mor
sub cireșii înfloriți în
primăvară
chiar în timpul lunii pline
din aprilie.*

Sărbătoarea cireșilor înfloriți a devenit atât de cunoscută în lume, încât an de an milioane de turiști merg în Japonia numai pentru a admira florile de cireș înflorite și a celebra, în spirit japonez și cu sensibilitate asiatică, frumusețea naturii de primăvară.

Ca și România, Japonia are toate cele patru anotimpuri. Primăvara începe la sfârșitul lui februarie și se termină spre sfârșitul lunii mai. E unul dintre anotimpurile cele mai îndrăgite de japonezi, fiind asociat cu nașterea, prospețimea, începuturi noi.

În general, *sakura* are loc, în toată Japonia, între sfârșitul lunii martie și începutul lui aprilie, însă perioadele de vârf – când se oferă cele mai spectaculoase imagini – variază mult în funcție de loc. Evident, în zonele unde iernile sunt mai blânde, înflorirea cireșilor se produce mai devreme. Pe lângă temperaturi, înflorirea este influențată și de vânt și ploi.

Așadar, dacă mergeți în Japonia pentru a vă încânta sufletul cu *sakura*, țineți cont de două lucruri: unde mergeți și când va fi perioada de maximă înflorire. Rețineți că aceste perioade vor fi mereu actualizate, prin urmare e bine să le verificați des, în cazul în care planificați o călătorie în Japonia pentru această sărbătoare a primăverii. De la primele flori până la perioada maximă durează cam o săptămână, iar momentul de vârf al înfloririi ține tot în jur de o săptămână.

Mira Kaliani, *Sakura, cireșii înfloriți ai Japoniei – când și unde să mergeți pentru acest spectacol al primăverii*,

www.editiadedimineata.ro

Fișa 2

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect! *Sakura* se referă la:

A	floarea de cireș japonez.
B	floarea de prun japonez.
C	obiceiul de a culege și a se bucura de frumusețea florilor.
D	obiceiul de a privi și a se bucura de frumusețea florilor.

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect! Tradiția *hanami* durează de:

A	peste 10 secole.
B	peste 15 secole.
C	peste 20 de secole.
D	peste 25 de secole.

3. Selectează, din text, secvența care menționează ce clasă socială sărbătorește *hanami* la început.

.....

.....

4. Explică, într-un enunț, cum a ajuns *hanami* să fie celebrat și de către oamenii obișnuiți.

.....

.....

5. Identifică, în textul-suport, elementele care simbolizează primăvara la japonezi.

.....

.....

6. Prezintă, în 20-30 de cuvinte, o semnificație a poeziei lui Saigyō:

*Dacă aș putea
îmi doresc să mor
sub cireșii înfloriți în
primăvară
chiar în timpul lunii pline
din aprilie.*

.....

.....

.....

Cuprins

Argument	4
Fișa 1	6
Fișa 2	14
Fișa 3	22
Fișa 4	29
Fișa 5	38
Fișa 6	46
Fișa 7	55
Fișa 8	64
Fișa 9	73
Fișa 10	82
Fișa 11	91
Fișa 12	101
Fișa 13	111
Fișa 14	120
Testul final 1	130
Testul final 2	133
Testul final 3	136
Testul final 4	139
Sugestii de rezolvare	143

